

#3. Весна 2017 р.

Эксперты ОПАД о терактах в метро Санкт-Петербурга

«Есть очень много версий случившегося, но мне, не имея всех данных не хотелось бы спекулировать, относительно причин трагедии. Но пока это действительно больше похоже на почерк исламских террористических организаций. Собственно, было очевидно с самого начала, что участие России в войне в Сирии, не пройдет даром. Вспомните теракт в самолете над Синаем, который российские власти тоже не хотели признавать таковым. Вот и сегодня в российских новостях почему-то не спешат признавать случившееся террористическим актом. Оно и конечно! Путин в городе, а тут такое! Ведь это означает АБСОЛЮТНЫЙ провал работы всех специальных служб! И ФСБ, и полиции. Мы конечно всегда знали, что они могут только оппозиционеров ловить и фильмы о них снимать. А как только появляется реальная угроза, так сразу оказывается, что у нас ничего не работает. И это за пару месяцев до кубка конфедерации. Может уже пора все отменять? Вместе с чемпионатом мира по футболу!

Собственно, именно эта растерянность властей, противоречивые сведения, поступающие в разные СМИ, особенно поражает. То Путина ФСО не пустило к месту взрыва, то Песков это опроверг. В свое время, когда после терактов Путин украл у нас свободу слова, нам говорили, что это плата за стабильность и безопасность. Вот теперь нет ничего ни экономической стабильности, ни безопасности, а есть только испуганный тиран! Так что пора уже освободить нас власти этих политических импотентов. Или мы от нее освободимся сами!»

Ольга Курносова

«На фоне организации терактов в Питерском метро существует риск того, что данные

печальные события российские спецслужбы используют для искусственной трансформации в проблему «украинского следа». Учитывая то, что ситуация с терактом в Луцке не получила ожидаемого резонанса, российское руководство может прибегнуть и к более грязным технологиям.

Примечательно, что тематику «украинских радикалов» также активно тиражируют и некоторые украинские СМИ, например, "Страна.юа", распространяя риторику В. Медведчука о следе «украинских националистов» в событиях в Луцке.

Очень жаль, что простые граждане, как Украины, так и России становятся жертвами кучки проходимцев, засевших в Кремле, и считающих себя чуть ли не наследниками Наполеона и «фюрера». Хотелось бы им напомнить - чем, собственно, история Гитлера и Наполеона в итоге-то закончилась...

А пока ждем-с очередного пропагандистского вброса от рашен пропаганды».

Александр Никоноров

Агонія квазіреспублік

Загострення на фронті російсько-української війни взимку 2016-2017 рр. та всі супутні події мають ряд пояснень, які ми розглянемо в даному матеріалі.

1. Російська Федерація перевіряє здатність ЗСУ до опору.
2. РФ, сподіваючись на знаття санкцій з боку адміністрації президента США Дональда Трампа, вирішила швиденько, шляхом «бліц-крігу» розширити територію псевдо республік.
3. Економічна ситуація в ОРДЛО змусила керівництво терористичних угруповань «днр» та

«лнр» переключити увагу населення Донбасу на протистояння з «карателями», в такий спосіб намагаючись «затерти» тему злиденного життя в квазіреспубліках.

4. В цей же час керівництво РФ, схоже, зрозуміло, що фінансувати «недоросію» і її ватажків бюджет Росії вже не зможе і, розуміючи безперспективність проєктів «днр-лнр», змушує своїх маріонеток вдаватися до збройного шантажу в сподіванні на те, що Україна піддасться на кремлівські умови виборів у ОРДЛО. З метою шантажу РФ також визнала і "паспорти" терористичних "республік".

Сергій Пархоменко, директор Центру зовнішньополітичних досліджень ОПАД

Протести в РФ і Білорусі: на що чекати нам

25 і 26 березня в світі відзначилися в першу чергу рядом масових акцій протесту в Росії і Білорусі, під час яких було затримано сотні осіб – рекордна кількість для РБ з 2010 року, а для Росії – з 2011 р.

Причини цих акцій громадянської непокори були різні. В Білорусі – це, формально, відзначення 99-річчя проголошення Білоруської Народної Республіки, а неформально – продовження протестів проти так званого «декрету проти дармоїдства»; в Росії – проти корупції (акції були скликані російським опозиціонером Алексеем Навальним, автором скандального фільму про розкішне життя російського прем'єра Дмитрія Медведєва).

В цих подіях очевидні спільний почерк в роботі силовиків РФ і Білорусі, які хапали всіх учасників протесту, не розбираючи, хто є пенсіонером, хто підлітком, хто взагалі іноземним журналістом, як і те, що в обох країнах населення втомилося терпіти економічні складнощі та зухвальство керманівців.

Як повідомляють деякі опозиційні російські активісти, Навальний просто може бути непоганим інструментом в руках оточення Путіна, що незадоволене Медведєвим і яке прагне зняти «Дімона» за першої-ліпшої нагоди (тим паче економічних умов для цього – хоч греблю гати). Білоруських маніфестантів так само може

використовувати Кремль, аби спровокувати Лукашенка на насильницькі дії проти мирних мітингувальників, і тим самим поховати діалог «Луки» і західних інституцій. Припинення діалогу означатиме для президента Білорусі наступне: або піти (на що він точно не згодиться), або повністю стати «ручним президентом» в руках Владіміра Путіна.

Розуміючи страх Лукашенка перед Майданом в Мінську, можна прогнозувати, що «бацька» почне «топити в крові» будь-які спроби радикального протесту. А це тільки й потрібно Кремлеві. В разі чого той і танки дозволить ввести, якщо побачить, що режим Лукашенка не може впоратися з акціями протесту самотужки.

Власне, саме це і треба Москві – спровокувати сутички, які будуть підживлювати проплачені російським лобі в оточенні Лукашенка «тітушки». Сутички, які білоруська репресивна машина буде не в змозі «задушити» в короткий термін часу. І тут на допомогу прийдуть «браві росгвардейци», «зелені чоловічки», «казачкі» та інші адепти «руського міра».

Цей варіант є більш прийнятним для Кремля, адже в цьому випадку Білорусь можна перетворити на чудовий плацдарм для перекидання диверсантів на територію України, або й взагалі створення бази для збройного наступу з Півночі на наші землі. В цьому випадку спокійно можна буде спихнути акт агресію на якусь там умовну «Гродненську народну республіку». Тут у Росії формально ніби й руки чисті, й Україна знову перебуватиме у архіскладній ситуації, і над Білоруссю повний контроль є...

Путін поспішає. Кидаються великі кошти і на силовий апарат (ту ж Росгвардію), і на дипломатичну й інформаційну агресію. Російська пропаганда штампує фейки про західних політиків, про ЄС, НАТО, закидає їх в американський, європейський та український медіа-простри.

Щоправда, Україна й Захід все-таки навчилися розрізняти правду і пропаганду. А тут ще й акції в РФ явно виявилися більш масовими і непередбачуваними, ніж здавалося Кремлеві на

початках... Люди виходили не лише з абстрактними гаслами проти корупції і розкішного життя чиновників, а з вимогами до Путіна і Медведєва забиратися геть... Як зазначила російська опозиціонерка, політичний емігрант Ольга Курносова, попри всю неоднозначність фігури Навального, його протест дав надочікуваний ефект і настрашив кремлівський режим. А там диви, і до російського Майдану недалеко.

Вкупі до всього ряд російських компаній наразилися на нові американські санкції. В умовах падіння економіки і добробуту росіян це неабиякий удар по режиму. Путін це розуміє, але ситуація все одно все більше і більше виходить з під його контролю.

І в цьому випадку варто остерігатися лише неадекватних вчинків російського диктатора. Як от введення військ в Білорусь чи спроби масованого наступу на Україну з боку ОРДЛО. Хоча і це навряд врятує московського карлика.

Сергій Пархоменко, директор Центру зовнішньополітичних досліджень ОПАД

Бути чи не бути Міжмор'ю

Аналіз політичного процесу в сучасній Польщі підкреслює наявність дискусії в польському суспільстві щодо пошуку альтернативних підходів до формування зовнішньополітичного вектору розвитку держави.

Це відбувається на тлі приходу до влади політичної партії "Право і справедливість", в середовищі якої лунають різні думки щодо оцінки ризиків та загроз подальшого політичного розвитку в разі можливої політичної кризи ЄС та фрагментації Євросоюзу. Серед основних

проектів, які фігурують в середовищі польського суспільства та істеблішменту, активне поширення набуває ідея створення регіонального об'єднання на базі проекту "Міжмор'я". Умовно політику польського президента Анджея Дуди можна інтерпретувати як продовження політичної лінії, започаткованої ще на початку ХХ століття.

В Україні, нажаль, не існує сталого уявлення про те, що насправді представляє собою проект "Міжмор'я", якими є його слабкі та сильні сторони в контексті можливого долучення України до вказаного геополітичного об'єднання. На рівні громадянського суспільства, ЗМІ та експертного середовища України на сьогодні відсутня широка дискусія щодо обговорення можливої співпраці з країнами Східної Європи та Прибалтики.

То що ж собою насправді уявляє проект "Міжмор'я", які перспективи матиме Україна в разі збільшення співпраці з країнами Прибалтики та Східної Європи?

Визначити специфіку інтерпретації проекту "Міжмор'я", оцінити рівень його сприйняття в українському суспільстві та перспективи подальшого розвитку необхідно, перш за все, посилаючись на аналіз думок в експертному середовищі України.

Ілля Кононов, доктор соціологічних наук, професор, редактор порталу www.ostrovok.lg.ua:

"Ідея ця дуже стара та в сучасному вигляді, напевно, походить від Фридриха Науманна з його концепцією Mitteleuropa (Середня Європа). Справа в тому, що Польща перетворилася в провідника політики США в Європі. Це веде до того, що вона не може стабільно реалізовувати будь-які регіональні проекти, якщо інтереси їхніх учасників хоч у чомусь починають розходитися з інтересами геополітичного патрона. Звідси нестабільність Вишеградської групи. Ну, а з "Міжмор'ям" тим більше так буде. Польський правлячий клас в забезпеченні своєї безпеки покладається виключно на США і НАТО. Події в Україні показують, що при найсерйознішій загрози ці надії можуть не виправдатися. Тому Польща підриває основи своєї регіональної безпеки. Але проект "Міжмор'я" проводить не тільки Польща. З ним носить білоруська

опозиція. Мабуть, цей проект підживлюється західними фондами. Зрозуміло, що він націлений в сучасній ситуації не на розвиток економічного співробітництва в просторі між Чорним і Балтійським морями, а на створення санітарного кордону проти Росії. Тепер про Україну. Для нашої країни головною геополітичною віссю є Схід–Захід. Вісь Південь–Північ в рамках обговорюваного проекту зачіпає тільки невелику частину української території і не може сприяти комплексному розвитку країни. Для нас навіть Шовковий шлях перспективніше. До того ж, в рамках "Міжмор'я" Україна опиниться знову крайньою в геополітичному проекті, націленому на стримування Росії. Це для нас взагалі може загрожувати крахом державності. Нинішня війна багато в чому пов'язана з тим, що Україна і так стала інструментом чужої політики. За великим рахунком, вона шкідлива для національних інтересів як України, так і Росії. Нам надалі доведеться відновлювати, не побоюся сказати, дружні відносини з РФ. Напевно, це станеться після відходу Путіна і його безвідповідальних клеветів. Але самі національні інтереси будуть штовхати нас до цього. Проект "Міжмор'я" буде їм перешкоджати".

Сергій Пархоменко, громадський активіст, директор Центру зовнішньополітичних досліджень OPAD:

"Проект "Міжмор'я" – це польська версія балто-чорноморської кооперації, за фактом, він підміняє суть Балто-чорноморського союзу. Він не відповідає національним інтересам України, адже в "Міжмор'ї" нам відведена другорядна роль (бути "другою серед рівних" – це вже ми колись проходили, коли Україна перебувала у складі СРСР). Економічно ми слабші за Польщу, отже, не можемо претендувати на геополітичне лідерство в цьому проекті. Крім того, на відміну від балто-чорноморської осі, концепцію якої розкрив український геополітик Юрій Липа, "Міжмор'я" не передбачає інтеграцію країн Скандинавії, Балкан та Кавказу, без яких геополітична, економічна, торгова і транзитна вигода для України куди менша. Фактично, "Міжмор'я" – це формат "нової Речі Посполитої". Неминуче питання не тільки економічного, але й гуманітарного співробітництва, а, отже, Польща неодмінно вимагатиме в Україні відмовитися від

свого бачення національної пам'яті, від героїзації ОУН і УПА (а саме ці дві формації є ключовими в умовах російсько-української війни, адже та ж УПА – це один з важливих прикладів успішної боротьби з московськими окупантами). "Міжмор'я" не може претендувати і на статус нового військово-політичного блоку, адже і Польща, і країни Балтії – члени НАТО, а членам НАТО забороняється вступати паралельно в інші військово-політичні блоки. Україні вигідно укладати двосторонні договори про військову підтримку з країнами-членами НАТО".

Сергій Кузан, заступник голови руху "Вільні люди", экс-голова організації "Молодіжний націоналістичний конгрес":

"Піднімати цю тему потрібно було ще вчора, а не сьогодні. Вона дуже актуальна. Що стосується ставлення до проекту "Міжмор'я", то для нас дана ініціатива не нова. Раніше ми позиціонували подібні ініціативи через діяльність ГУАМ, дискусії про необхідність формування Балто-чорноморської дуги. Для початку нам необхідно провести дискусію в самій Україні, потім на рівні уряду і МЗС розробити стратегію державної політики. І тільки після цього починати вести діалог з польською стороною. Але не шляхом шантажу і апеляції до минулого, а шляхом пошуку шляхів взаємодії в області економіки, військового співробітництва, спільних культурних проектів".

Євген Білоножко, заступник головного редактора порталу "Polonews":

"Проект "Міжмор'я" для поляків – це мета-політика, це певний ідеалістичний проект бажаного, ідея повернутися в епоху, коли існувала велика і багатонаціональна Річ Посполита. Важливо розуміти, що ідея "Міжмор'я" в Польщі підтримується консерваторами, у нас цю ідею артикулюють тільки праві партії. Дві загальноукраїнські партії мають в своїх програмах ідеї про необхідність створення Балто-чорноморського союзу. Перша – це вже не існуюча Республіканська партія, друга – це новостворений "Національний корпус". Відповідно, для України питання входження в

проект "Міжмор'я" більш актуальний з однієї простої причини – ми в середньостроковій перспективі, в найближчі 20 років, не зможемо бути членами НАТО, хіба що за цей час відбудеться розпад Росії. Варто відзначити, що ідея "Міжмор'я" поляками реалізується на базі "Вишеградської групи". Тобто, V4 – якийсь базис, на якому може з'явитися надбудова у формі "Інтермаріум". На мій погляд, перспектива побудови "Міжмор'я" є. Так є спільна загроза, яка може об'єднати, але союзи можуть будувати особи, які дивляться в майбутнє, а не згадують про історію. На жаль, на першому плані польсько-українських відносин – не майбутнє, а минуле".

Юрій Войціцький, член Ради з питань історії, культурної спадщини та топоніміки м. Вінниці, член правління Спілки Поляків України, редактор "Слова Польського":

"Дивлячись крізь рожеві окуляри на ідею об'єднання країн Балто-чорноморського союзу, дійсно можна мати враження, що ця ідея може колись бути втілена в життя. Насправді реалії дещо інші. На сьогоднішній день не існує ніякої альтернативи для України для членства в Північноатлантичному Союзі. Це розуміє президент Петро Порошенко, це розуміють також експерти, які реально оцінюють шанси України на відновлення територіальної цілісності після російської агресії на сході нашої держави. Окупація Криму і Донбасу – це не лише сльози матерів вбитих українських героїв, але й величезні фінансові збитки для України. Чи ризикнула б Росія заатакувати її східну частину, якби знала, що максимум за п'ять днів Північноатлантичний Альянс відреагує у передбачений процедурами спосіб? Чи могли б ми уникнути 10 тисяч жертв і тотального знищення інфраструктури руками російських і сепаратистських солдатів, якби пішли шляхом Польщі і країн Балтії, що приєдналися до НАТО раніше? "Міжмор'я" дуже гарно виглядає на карті. Кілька держав, омیتі Чорним і Балтійським морями, поєднані економічними і мілітарними інтересами, вісь стримування російської навали на Європу. Але якщо поррахувати сукупну кількість танків, літаків, живої сили в усіх країнах балто-чорноморського басейну, то побачимо, що вона навіть на половину не рівняється з кількістю

військової техніки у Російській Федерації, тобто шанси перемогти ворога зі Сходу, опираючись виключно на власні ресурси, дуже невеликі. Зовсім інша справа, коли говоримо про Україну, Польщу, країни Балтії, а навіть Білорусь у якості членів НАТО. Дорога України до союзу "Міжмор'я" може вести виключно через НАТО і ЄС. Маю надію, що референдум щодо вступу до Північноатлантичного альянсу, який лобіює сьогодні президент, стане виразним сигналом для Заходу, що наша країна нарешті відірвалася від російської орбіти і повернулася до Європейського лона, з якого нас силою висмикнув Кремль під кінець XVIII століття. Членство в НАТО – це не лише мілітарна "парасолька", але й сигнал для світових інвесторів, що їх вкладення в Україні не повторять долю тих, які опинились внаслідок окупації Криму і окупованої частини Донбасу. Тому до "Міжмор'я" дорога провадить виключно через НАТО".

Коментар

В українському суспільстві на сьогодні існує проблема з інтерпретацією проекту "Міжмор'я", про який сьогодні активно говорять у владних колах Варшави. Серед українців спостерігається відсутність чіткого розуміння, що представляє цей проект і які перспективи він відкриє перед Україною в майбутньому. Проект "Міжмор'я" в експертному середовищі України традиційно розглядають в звуженому варіанті Балто-чорноморської дуги. Інформація про перспективи розвитку процесу балто-чорноморської інтеграції час від часу лунають в середовищі націоналістичних партій та організацій, зокрема, в "Національному корпусі" та ВО "Свобода". Але на тлі останніх заяв Ярослава Качинського частина з них почала проявляти стриману позицію по відношенню до Польщі. Однак, існують і винятки.

Рядовий українець відчуває брак інформації про проект "Міжмор'я" через відсутність будь-яких спеціалізованих веб-порталів та аналітичних матеріалів, пов'язаних в тій чи іншій мірі з даною тематикою. Дефіцит інформації призводить до маніпуляції інформацією ЗМІ щодо інтерпретації концепції "Інтермаріум".

Ставлення до проекту залежить і від регіональної специфіки України. У Західній і Центральній

Україні ініціатива поляків розглядається як прийнятна, але при наявності компромісів з низки історичних питань. Негативне ставлення найчастіше зустрічається на території Східної України. Це пов'язано з наявністю сильних проросійських настроїв в даних регіонах та апіорним несприйняттям зовнішньополітичних проектів, що не пов'язані з Росією. Підтримка інтеграційних процесів на базі балто-чорноморської інтеграції фіксується серед представників молоді та студентського середовища, в тому числі Південної і частково Східної України. Однак, реального розуміння основних характеристик проекту, про який сьогодні заявляє польський істеблішмент, в Україні немає серед всіх вікових груп.

Для просування проектів на базі балто-чорноморської інтеграції необхідно також враховувати позицію більшості українських націоналістичних організацій, незадоволених останніми заявами представників ПіСу щодо включення до порядку денного тематики т.зв. "Волинської різанини" і діяльності ОУН-УПА. Для подальшого злагодження конфлікту інтересів польській стороні, перш за все, необхідно "винести за дужки" контраверсійні питання щодо інтерпретації спільного історичного минулого.

Розвиток інтеграційних процесів на базі балто-чорноморського вектору розвитку та проекту "Міжмор'я", перш за все, має відбутись в самій Україні через широкий суспільний діалог та політичну дискусію. В Україні мають бути сформовані відповідні засади державної політики. Тільки після цього представники владних кіл України, країн Східної Європи та Прибалтики мають створити платформу для подальшого просування інтегративних проектів. При цьому основний наголос має ставитись не на питаннях політичної інтеграції, а на співробітництві в економічній та військовій сферах.

Олександр Никоноров

Як ЗМІ маніпулюють громадською думкою

Розхитування України в інформаційному плані наразі є чи не головним інструментом Росії у гібридній війні проти нашої держави.

Перелік методів медіа-маніпуляцій є досить широким. За останні роки Україна вже

напрацювала метод боротьби із поширенням відвертих фейків. Однак Росія має чимало симпатиків серед редакторів та власників українських медіа, що досить активно поширюють як не фейки, то певну провокаційну інформацію.

На жаль, навіть проукраїнські, патріотично налаштовані медіа дуже люблять «смакувати» питання, які нібито розколюють суспільство (мова, історія, НАТО тощо), і у гонитві за рейтингами публікують неперевірену або й відверто перекручену інформацію.

Найулюбленишим методом «пускати пил в очі» пересічним українцям є критика західних партнерів України та керівництва самої української держави, особливо посадовців, що відповідають за силовий блок або ж успішно впроваджують реформи. Після президента і прем'єра від реваншистських ЗМІ найбільше страждали донедавна міністри Яценюк, Квіт, Абрамовичус, Ярьсько, а також чинні посадовці Аваков, Полторак, Супрун.

Наприклад, близькі до Віктора Медведчука УНН та «Транскарпатія» пишуть про нібито незаконне призначення заступників Супрун, про те, що МОЗ має «нести кримінальну відповідальність за смерті українців» тощо. Обидва видання активно цитують висловлювання кума Путіна на адресу Уляни Супрун.

Телеканал СТБ, що перебуває у власності Віктора Пінчука, вдається до маніпулювання фактами, виривання інформації з контексту та однобокого викладу матеріалу щодо МОЗ.

Канал «Інтер» напряму заявляє про причетність Авакова і полку «Азов» до підпалу офісу телеканалу, а інформагентство Страна.ЮА, яке очолює Ігор Гужва, у своїй антивладній риториці за рівнем цинізму і брехні взагалі може змагатися з російськими пропагандистами з LifeNews чи каналу «Звезда».

З приводу критики чинної влади у ЗМІ Сергій Кузан, експерт Центру зовнішньополітичних досліджень ОПАД висловився наступним чином:

— Факти говорять самі за себе: заяви Бориса Годурова поширили проросійські видання («Вести» (3 публікації), «Интер» (2 сюжети), «Подробности» (2 публікації), «Українські новини» (2 публікації); публічну підтримку Годурову висловили лише Віктор Медведчук, Тетяна Монтян та Олег Мусій, экс-міністр МОЗ. Крім того, атака на МОЗ була спланована: проросійські ЗМІ («Интер», ТРК «Україна», НТН) активізувалися у кінці грудня 2016 року, випустивши 30 заангажованих сюжетів про Бориса Годурова. Розхитування ситуації всередині держави робить Україну вразливішою, особливо у військовий час.

Критика підкріплюється гаслами про «третій Майдан», «імпічмент», «перевибори» тощо.

Другий метод — поширювати паніку, використовуючи такі кліше як «Нас злили!», «Захід від нас дистанціювався!», «Економіка валиться!», вдаючись до соціального популізму та маніпуляції економічними показниками.

Оскільки пересічний українець зазвичай мало тямить у тонкощах економіки, то маніпулювання цифрами та економічними показниками вкупі з емоційними висловлюваннями якого-небудь експерта на зразок Михайла Погребінського чи Костянтина Бондаренка дає бажаний проросійським медіа ефект.

Третій метод — вимога миру за будь-яку ціну, а саме – визнання «особливого статусу» Донбасу, відмова від повернення Криму, відмова від інтеграції до ЄС і НАТО.

Принцип подачі інформації різниться залежно від типу видання. Одні використовують різноманітних псевдоекспертів та сумнівних політиків, які розмірковують про «переговори з ДНР-ЛНР», «відмову від вступу до ЄС і НАТО» (причому в абсолютно безглуздий манер, поширюючи, наприклад, фейк про розмову Генсека НАТО з російськими пранкерами), «спротив декомунізації». Деякі ЗМІ розбавляють цих «експертів» цілком притомними людьми, деякі — навпаки, неприховано засмічують свої ефіри «голумами миру».

Друковані ЗМІ (наприклад, газета «Вести»), вдаються до більш хитрих технологій. Наприклад — поширення паніки через матеріали на позаполітичні теми. Тобто якийсь, умовно кажучи, «народний знахар дід Віщун» спрогнозував дуже холодну зиму. Після його прогнозу йде коментар якогось економіста, який запевняє, що в українських газових сховищах газу вистачить лише до лютого. Підсвідомо це сіє у людей паніку: ми замерземо, треба щось робити, мабуть, треба домовлятися з Росією чи з керівництвом «ДНР-ЛНР», оскільки основні вуглевидобувні підприємства перебувають на окупованих територіях...

Використовується також метод, коли медіа подає думки «за» і «проти», наприклад, декомунізації чи вступу до НАТО. Але думку «проти» чомусь висловлює «дипломований експерт», а думку «за» — який-небудь ультра-радикал навіть без вищої освіти. Зрозуміло, що у читача чи глядача підсвідомо буде більше довіри до думки «експерта».

Щоб розуміти, «хто замовляє музику», варто знати, кому належать вітчизняні медіа.

Зазвичай «зрадницько-всепропалівська» риторика лунає зі шпальт видань, які належать людям, на яких тримався режим Януковича.

Видання «Інсайдер» на своїй сторінці наводить інформацію, які медіа у чийй власності перебувають. Не зайвим буде навести її тут:

Сім'я Януковича. Сергій Курченко — володіє медіахолдингом УМН, до якого входять видання Forbes, Кореспондент, портали Forbes.net.ua, bigmir.net, i.ua, tochka.net та football.ua, газети «Комсомольська правда в Україні», «Аргументи і Факти», «Теленеделя», журнал «Футбол», радіостанції «Авторадіо», «Наше радіо», EuroPlus, «Ретро FM», «Радіо п'ятниця», Lounge FM, «Голос Столиці» та «Джем FM».

Олександр Клименко — керівник Міністерства доходів і зборів у часи Януковича – через свою громадянську дружину Ольгу Семченко має вплив на газету «Вести» та «Радио Вести».

Олександр Захарченко — экс-міністр МВС, причетний до розстрілу Євромайдану – має вплив на 112 канал.

Якщо подивитися на медіакарту України — то взагалі стає недобре від думки, наскільки ринок мас-медіа монополізований экс-регіоналами, прихованими та відвертими реваншистами:

Рінат Ахметов. До його холдингу «Медіа група Україна» входять ТРК «Україна», кабельні телеканали «НЛО ТВ» та «Індиго», спортивні телеканали «Футбол 1» та «Футбол 2», «Телеканал 34» (Дніпро), «Донбас» (Донецьк), та «Сігма» (Маріуполь).

Група друкованих ЗМІ Ахметова має назву «Сьогодні Мультимедиа». Флагманом групи є щоденна газета «Сьогодні» та однойменний сайт. Інші ЗМІ групи: журнал та сайт Vogue, регіональні видання – телегід «РІО», суспільно-політичний тижневик «Донецкие новости», політична газета «Приазовский рабочий» та «Дом Советов», сайти «Сьогодні» (segodnya.ua), «Вечерний Донецк» (vecherka.donetsk.ua), Gorod (gorod.dp.ua), «Приазовский рабочий» (pr.ua) та «Донецкие Новости» (dnews.donetsk.ua).

Дмитро Фірташ та Сергій Львовчкін. Їхній холдинг «Інтер Медіа Груп» включає телеканал «Інтер», канали НТН, «Мега», К1, К2, «Ентер Фільм», дитячий телеканал «Піксель», сайт rodbnosty.ua, інформаційне агентство «Українські новини» з новинним порталом Ukranews.com та фотопорталом ukrafoto.com.

Віктор Пінчук. До його холдингу входять телеканали СТБ, ICTV, «Новий канал», музичні канали М1 та М2, а також телеканал QTV.

До когорти проросійських входить ще ряд медіа, які очолюють відверто одіозні особи:

Віктор Медведчук — УНН, закарпатське регіональне видання «Транскарпатія».

Депутат від Опозиційного блоку **Євген Мураєв** — телеканал «NewsOne» (донедавна належав олігарху-опоблоківцю Вадиму Рабиновичу).

Ще один экс-регіонал **Андрій Деркач** має у власності канал та радіо «ЕРА».

Ігор Гужва очолює відверто просепаратистський портал «Страна.ЮА». За даними деяких ЗМІ, «Страна.ЮА» підтримується радником Путіна, натхненником плану з дестабілізації та розчленування України Владиславом Сурковим. Довгий час Гужва мав відношення і до каналу UBR.

Колишній головний комуніст країни **Петро Симоненко** через свою дружину Оксану Ващенко має вплив на портал Голос.ЮА.

Є ще цілий ряд дрібних видань, що підтримується проросійським лобі, зокрема РІА «Новости», «Еженедельник 2000», 17 канал (це саме той, чий журналісти «випадково» опинилися на місці вибуху авто журналіста Павла Шеремета), деякі харківські та одеські ЗМІ тощо.

Ресурс «ІнформНапалм» взагалі називає вищевказані «Вести», UBR, «Страна.ЮА», а також «Україна.ру» прямими лобі Москви.

На жаль, такий стан речей є цілком природним через відсутність у законодавстві України чітких норм, завдяки яким можна було б притягти ЗМІ до кримінальної відповідальності за маніпулювання інформацією або поширення недостовірних даних.

Очевидно також, що більшість медіаринку України є під контролем олігархів, і без нового антимонопольного законодавства «рупори Кремля», реваншисти і сепаратисти й надалі знаходять шпаринки для поширення дезінформації.

Сергій Пархоменко, директор Центру зовнішньополітичних досліджень ОПАД

Контактна інформація:

м. Київ, вул. Ярославів Вал, 9

Телефон: +380970257216

Електронна пошта: center.opad@gmail.com,
opad.cfs@gmail.com